

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)

No. (Štev.) 43.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.

23. OKTOBRA (OCTUBRE) 1958

Pij XII. in slovenski begunci

Te dni, ob smrti velikega papeža, sem se živo spominjal svoje prve in edine zasebne avdience pri Piju XII. Bilo je 27. junija 1941, ko sem — tisti mesec že drugi — prišel v Rim, po naročilu škofa dr. Rožmana in pokojnega bana dr. Natlačena, da bi Sv. Stolico obvestil o nasilnem in nečloveškem nacističnem izganjanju in preseljevanju Slovencev iz njihove grude na tuje, ter prosil pomoči. Po pobudi in posredovanju p. Prešerna, me je Pij XII. že naslednji dan sprejel (čeprav sta se zato morala dva za avdienco že določena škofa umakniti na prihodnje dni).

V njegovi veliki delovni sobi, ob njegovi pisalni mizi sede, sem mu izročil obširno poročilo in statistično gradivo, pojasnjeval položaj, odgovarjal na vprašanja. Ni bila to kratka, formalna avdienca; trajala je skoro 40 minut, tako zelo se je Pij XII. zanimal za nesrečo našega ljudstva, kljub silni zaposlenosti, kljub temu, da je bilo naše trpljenje le bridka kaplja v morju bolečin, ki je v njem tonil tedanji svet. Zanj ni bilo razlike med velikimi in malimi narodi, med Italijani in Slovani, med eno raso in drugo. Bil je mož le ene, za vse veljavne pravičnosti in univerzalne Kristusove ljubezni, v katero je bil enako vključen tudi naš narod. Njegove besede so tedaj izražale ostro obsodbo nacističnega ravnanja, zaskrbljenost za žrtve tega početja, sočustvovanje z njimi, voljo in željo pomagati. Zagotovil mi je, da se bo po berlinskem nunciju resno zavzel za nas, a obenem dodal, da žal ni mnogo upanja na uspeh. To je dobro vedel izkušnje. A storil je vse, kar je bilo v njegovi moči. Po naročilu pokojnega prelata dr. Lukmana sem prosil tudi še materialne pomoči za v Ljubljano prebegle mariborske bogoslovce in prejel bogat dar zanje. Tako se je Pij XII. moralno in materialno zavzel za slovenske begunce nacističnega terorja.

Rab, Conars, Palmanova itd. — druge grozotne besede. Strahopetni teror fašizma je odbiral in podil naše ljudi iz domovine v prisilno begunstvo internacije, kjer so hirali in ginevali. Tudi to nasilje je zadelo pravično srce Pija XII. Vemo, da je poslal v taborišča dve komisiji: prvo javno (nuncija Borgongini-Duca), nato še drugo, tajno, da bi mogel na podlagi točnih podatkov protestirati in intervenirati pri fašistični vladi. Kako je bilo s tem papeževim posredovanjem za nas, ne vemo.

Ko se je razbesnel nad našo domovino še tretji teror, kom. nasilje, smo ti soči bežali pred njim v tujino. Kakršnikoli že so bili neposredni nagibi za beg (nevarnost za življenje, za prepričanje, za svobodo itd.), begunstvo je bilo splošen protest proti komunistični doktrini in praksi, javen izraz protikomunističnega mišljenja. Mnogi nas tedaj niso umeli in to nam je delalo tujino še bolj tujo. Eno pa smo vedeli: Cerkev vodi Pij XII., ki nas razume. V načelnem boju zoper brezbožni komunizem smo bili z njim, zdaj je on z nami. To nam je bila močna moralna opora v istih dneh. Zagotovilo, da smo ravnali prav, da naše žrtve niso bile prazne. Kot nekaj simbol tega je bil slovenski prevod njegovega božičnega nagovora (1944) o demokraciji in svobodi, o Cerkvi kot učiteljici resnice in varuhinji človekove svobode; to brošuro smo tedaj prejemale, tiskano v Vatikanu na papeževe stroške.

Ni mogoče naštevati vseh izrazov Pijeve naklonjenosti slovenskim beguncem, ki se je javljala na najrazličnejše načine. Na ta ali oni način jo je skusil vsak mali v taboriščih ali izven njih. Niso bile le besede tolažbe, upanja, opore, tudi materialna pomoč je prihajala, ko morda niti vedeli nismo, da je od njega, ki je tedaj skušal pomagati vsemu razdejanemu in trpečemu svetu, sam ali po drugih. Besede: papeška pomoč (Assistenza pontificia), papeška menza, Vatikan, in druge, ne bi smele biti tako hitro pozabljene. Ob tolikšnih stiskah v svetu je mogla biti podpora navadno le skromna, a za njo je bilo ljubezni polno srce Pija XII.

Le en, morda edinstveni primer, naj naveden v dokaz posebne papeževe naklonjenosti do slovenskega naroda v be-

Utrjevanje miru na Srednjem Vzhodu

V Libanonu, kjer je prišlo pred nedavnim do ponovnih pouličnih bitk v Beirutu med sedanjimi vladnimi oddelki in novo opozicijo krščanskega dela prebivalstva, ki jo je vodil bivši predsednik Čamun, se je položaj končno pomiril, ko se je reorganizirala vlada tako, da sedaj predstavlja širok prerez političnih in ideoloških struj te zahodno usmerjene vzhodnosredozemske države.

Po intervenciji ameriških sil v Libanonu in po prizadevanju glavnega tajnika ZN Hammarskjoldja je na splošno med Arabci nastopila doba ohlajevanja razburjenih duhov. USA se je obvezala, kljub še vedno obstojajoči nevarnosti ponovnih pretresljev, umakniti svoje oddelke v celoti do 31. oktobra t. l. Anglija, ki ima svoje oddelke v Jordaniji, se ni tako jasno izjavila za umik in se namerava ozirati na mnenje kralja Husaina, ki trdi, da čas za umik britanskih čet še ni dozorel. Egipčanski diktator Nasser je ukazal skrajšati in ublažiti napadalne in grozilne napade radijske postaje v Kairo proti nekaterim arabskim državam.

Zlasti Zapad se zaveda, da na tem delu sveta potrebuje predvsem mir, naj tam vlada kdor koli hoče, razen sovjetov. Mir na Srednjem vzhodu ima namreč neposredne posledice za ves svet. Mir na Srednjem vzhodu je zgodovinska želja evropskih narodov, toda zaradi želje po miru na tem delu sveta je bilo že mnogo vojn. Srednji vzhod namreč ni kolonija, ki bi jo bilo mogoče enostavno okupirati, pač pa je svetovno križišče, kjer je koristno imeti postavljeno prometno polico. To dejstvo nima nobene zveze s petrolejem, ne z Nasserjem in niti ne s suškim prekopom.

Sredi sirijske pušče se dvigajo zidovi mesta Palmire. Nikdar v svoji zgodovini to mesto ni proizvajalo ničesar. Toda bilo je prej, kakor je Suez danes, središnja točka svetovnega prometa. Bilo je tako bogato, da je zavzelo Egipt, porazilo Perzijo in izzivalo Rim. Če zarišemo krog z radijem 5000 km, s sredi-

Konklave

Dvainpetdeset kardinalov, ki se bodo zbrali v Rimu v konklave (eden od italijanskih kardinalov v pred dnevi umrl, jugoslovanski Stepinac in madžarski Mindszenty pa ne prideta v Rim), za volitve novega papeža, bo to važno dejanje izvršilo v mnogo ugodnejših razmerah, kakor so to mogli storiti mnogi njihovi predniki.

Več konklave preteklih stoletij se je zavleklo zaradi epidemij, ki so takrat razsajale, medtem ko so se drugi vršili pritiskom grozečih množic, ker so mesece minevali, kardinali pa se niso mogli zediniti za novega papeža.

Leta 1268, n. pr., so se kardinali sestali v konklave v srednjeitalijanskem mestu Viterbo, da bi izvolili naslednika papežu Klementu IV. Konklave je trajal

gunstvu: naše bogoslovje v tujini. On ga je pravno ustanovil, ne oziraje se na razne pomisleke in formalnosti pravnega značaja; izključno od njegove podpore je živelo semenišče 22 mesecev v Pragli in Brixenu; branil ga pred zahtevami iz domovine (in od drugod), naj se ukiče; še ob odhodu v Argentino nas je v posebni avdienci utrdil v pogumu in zaupanju, pa tudi v ljubezni do Cerkve in njenega poglavarja.

Ko smo postali iz beguncev izseljenci, nam je njegova konstitucija "Exul familia" uredila in zagotovila lastno slovensko dušno pastirstvo, v veliko oporo našemu verskemu in narodnemu življenju v tujini.

Vse to so le splošni obrisi Pijevega prizadevanja za nas, in le tistega, ki nam je znano. Mnogokaj je, česar ne bomo nikoli vedeli. Med tem je gotovo njegova molitev. Bil je mož molitve in predvsem je molil za trpeče in preganjane. In morda je s svojo molitvijo za nas največ storil. Za nas je to skrivnost, zanj ne več. Sodim, da ga že moremo prositi, naj nam naprej pomaga. Predvsem za eno: da bi ostali zvesti idealom, zaradi katerih smo šli v begunstvo in v katerih nas je doslej vedno podpiral.

Dr. I. L.

ščem v točki, kjer se stikajo Jordanija, Sirija in Irak, zajamemo v ta prostor vso Evropo, Indijo do Kalkute in Afriko do južne Rodezije. Vse to področje je odvisno od Srednjega Vzhoda in ta prostor tvori srednjevzhodni problem.

Na Srednjem Vzhodu se prebivalstvo prebujalo in vidi sovražnika v vsakem zahodnem diplomatu, zahodnem zato, ker so bili ravno zahodnjaki, po zgodovinskem in zemljepisnem slučaju, tisti trgovci in pomorščaki, ki so stoletja na tem področju predstavljali policijsko silo. Zahodnjaki so bili tu gospodarji in vsak narod, ki se bori za svobodo, najmanj zaupa prav svojim dosedanjim gospodarjem. To dejstvo spretno izrablja Moskva. Sovjeti prihajajo s "čistimi rokami" in delijo darove "brez zahtev". Govorijo ljudem, katerih malokdo zna prečitati več kakor naslove po časopisju morejo pa poslušati sirenske glasove moskovskega radija. Za njih ne velja, da so skoro vse, kar danes imajo, dobili iz Zahodne Evrope.

Srednji vzhod zaenkrat ni komunističen in morda tudi ne bo postal. Doslej sleherni ponujena roka iz Moskve povzroča reakcijo v nasprotno smer. Hruščev je bil prisiljen ob neki priliki izjaviti: "V Siriji prav za prav ni pravil komunistov. Sirijci le nočejo, da bi jim gospodarili Zahodnjaki." Arabski svet ki ni niti arabski niti svet, bi bilo mogoče primerjati skupini doraščajočih narodov, ki se hočejo na hitro otresti svojih dosedanjih gospodarjev, ne vidijo pa nevarnosti, ki jim grozi od razbojnikov, ki prežijo iz za vogla, ker pač ti niso še nikdar igrali pomembne vloge v njihovem življenju. Ti novi narodi z vsemi silami stremijo po modernem napredku, toda ne morejo ga doseči brez zunanje pomoči. Oboji, narodi in njihove vlade, se bojijo odgovornosti, vlada pa poleg te tudi svojih lastnih ljudstev, ki so, rešeni stoletnih nadvlad, v demokraciji hitro razburjivi. Sovjeti pa se obračajo ravno na ljudstva in ni vlade na Srednjem Vzhodu, ki ne bi to vedela in se ne bi bala tega dejstva.

dve leti. Prebivalstvo Viterba je izgubilo potrpečljivost. Splezali so na streho palače, v kateri so bili kardinali, odkrili streho, da je na kardinale deževalo ali žgalo sonce, pa je konklave trajal še nadaljnih devet mesecev, predno so izvolili papeža Gregorija X. Kardinal Enrico Bartolomei je medtem resno zbolel na posledicah prehlada.

Gregor X. se je odločil onemogočiti tako zavlačevanje konklave ter je izdal ukaz, da bodo morali kardinali v bodočih konklave živeti ob kruhu in vodi, če ne izvolijo papeža v prvih osmih dneh.

Toda kljub temu je konklave leta 1281, na katerem so izvolili papeža Martina IV., zopet v Viterbo, trajal šest mesecev. Med konklave je umrl kanterberjski kardinal ter so ugrabili dva kardinala, brata Orsinija.

Po dveh naslednjih konklave se je volitev zopet zavlekla v eno leto, tokrat zaradi epidemije, ki je položila na bolniško posteljo večino kardinalov. Ivoljen je bil končno papež Nikolaj IV.

Epidemija je zopet razsajala v naslednjem konklave ter so v begu pred epidemijo v 27 mesecih kardinali premikali kraj konklave v šest različnih mest, predno so mogli izvoliti papeža Celestina V.

Leta 1305 so znova odkrili streho palače, v kateri je bil konklave. Zgodilo se je to v Perugia. Konklave se je končal po 11 mesecih z izvolitvijo papeža Klementa V.

Naslednjih 200 let med konklave ni bilo omembe vrednih incidentov. Resen incident pa se je zgodil ob izvolitvi nizozemskega kardinala Adriana Florensa iz Utrechta, za papeža Adriana VI., leta 1522. Rimsko prebivalstvo je bilo tako nasprotno izvolitvi tega Nizozemca, da je kamenjalo kardinale, ko so prihajali iz konklave.

Noben od zadnjih šestih konklave ni trajal več kot štiri dni. Najkrajši je bil za izvolitev pravkar umrlega papeža Pija XII., ki je trajal samo 20 ur.

Na eni teh zadnjih šestih volitev pa se je odigrala ena izmed velikih dram

modernih konklave — veto cesarja Franca Jožefa, ki ga je izrekel preko avstro-ogrskega kardinala v konklave leta 1903 proti kardinalu Marianu Rampolla, vatikanskemu državnemu tajniku, ki je bil v tistem trenutku na prvem mestu po številu glasov. Glasovanje se je obrnilo nato v prid kardinalu Giuseppe Sarto, benečanskemu patriarhu, ki je postal papež Pij XI.

Eno prvih dejanj, ki jih je Pij XI. storil, ko je prevzel vodstvo Cerkve, je bila odprava veta, ki so ga do takrat imele Španija, Francija in Avstro-ogrska.

Sedanji konklave je eden najbolj zagonetnih, ker ni med kardinali nobenega, ki bi se posebej odlikoval za prvo mesto. Nekateri kardinali so zasebno izjavili, da bodo verjetno morali najmanj desetkrat glasovati — kar pomeni skoro tri dni —, da bodo dosegli zahtevano število glasov: en glas več kot dve tretjini.

Na splošno vlada med kardinali mnenje, da tudi na tem konklave ne bodo prekinili 400 let stare tradicije, da ne bi zvolili Italijana za papeža. Toda če se ne bodo mogli zediniti za enega izmed levitih italijanskih kandidatov, potem trokrovniški menijo, da ima od tujcev za izvolitev največ možnosti bradati rimski patriarh, kardinal Gregor Peter V. Agagianian.

Poročilo v bakreni posodi

Pretekli ponedeljek, 13. t. m. je bil lovesni pokopan v kripti pod baziliko sv. Petra v Rimu Pij XII., 261. papež katoliške Cerkve. Ves Rim se je udeležil pogrebne slovesnosti in se s solzami v oči poslovil od "Angelskega pastirja". Truplo so položili v krsto iz cipresnega esa, to krsto v drugo svinčeno in to v tretjo iz hrasta. Tik pred zaprtjem prve krste so položili ob truplu umrlega Pija XII. bakreno posodo, v katero so zaprli poročilo o življenju in delovanju Pija XII., od njegovega imenovanja za apostolskega nuncija v Nemčiji dalje. V poročilu je z veliko natančnostjo opisano njegovo imenovanje za kardinala in nastavitve za vatikanskega državnega tajnika, dalje njegova izvolitev za papeža in vsi drugi najvažnejše dogodki katoliške Cerkve v času njegovega 19 letnega vladanja.

Poročilo je namenjeno kot zgodovinski dokument poznejšim generacijam. Zato je v njem tudi natančno popisano zdravljenje papeževih zadnjih bolezni, postopek balzimiranja njegovega trupla, zgrnitev rimskih množic na pogrebne slovesnosti od prenosa trupla iz Castel Gandolfa v Lateransko baziliko in od

Prelomivši tradicijo svojih prednikov, papež Pij XII. v glavne urade vatikanske države ni nastavljal kardinalov, pač pa druge prelate katoliške Cerkve. Zato med sedanjimi kardinali ni izstopajoče osebnosti, ki bi bila blizu Piju XII. Prvič v zgodovini se je tudi zgodilo, da so italijanski kardinali v manjšini — 17 proti 35 — in prvič bodo v konklave po eden avstralski, indijski in kitajski kardinal. Toda kljub manjšini italijanskih kardinalov v konklave, vlada med kardinali mnenje, da čas še ni zrel za neitalijanskega papeža. Nekateri poznavalci napovedujejo, da bo igral odločilno vlogo v izvolitvi novega papeža siva eminenca katoliške Cerkve, milanski nadškof Giovanni Battista Montini. Zanj deset let je bil najožj sodelavec Pija XII., čeprav je leta 1953 odklonil kardinalski klobuk iz njegove roke. Pij XII. ga je zato imenoval za nadškofa največje italijanske škofije. Menijo, da bo novi papež postavil Montinija za svojega državnega tajnika in da bo z njim Vatikan dobil enega največjih političnih in diplomatskih izvedencev Cerkve.

Nikdar pa se ne bo izvedelo, kako so volitve v konklave potekle, ker je molčaćnost kardinalov zajamčena s kaznijo izobčenja iz Cerkve.

tam v baziliko sv. Petra ter vse ostale pogrebne slovesnosti. Poročilo tudi popisuje vrečico kovancev, ki so jo položili v krsto, odtise vseh kovancev, ki jih je vatikanski denarni zavod izdal v času vladanja Pija XII. Ti kovanci naj bi v bodočih stoletjih služili za identifikacijo papeževih ostankov, če bi se vse drugo izgubilo.

Poročilo tudi opisuje svetovni položaj v današnjih dneh in pravi med drugim: "... Medtem ko je bilo človeštvo razdeljeno med seboj s sovraštvom in maščevanjem in medtem ko je skoro povsod vladala nesloga, ker v večini duš ni bilo več božje ljubezni in medtem ko so se uničevala cvetoča mesta in so mladino pokončavali z bratomornimi zločini, je samo eden človek, izza vatikanskih zidov, pozival vse in vsakogar k ljubezni, k soglasju in k resničnemu miru... Vse življenje Pija XII. je bilo posvečeno zdravljenju duš, ranjenih s sovraštvom, pobijanju zmot in osvetljevanju duha z evangelijsko resnico... Z njegove smrti je svetla luč ugasnila na zemlji, na nebu pa se je prižgala nova zvezda."

Pij XII. je 144. papež, ki je pokopan v kripti pod baziliko sv. Petra.

IZ TEDNA V TEDEN

Med Tunisom, ki ga vodi zahodno nastrojeni predsednik Burgiba, in Združenom Arabijo je prišlo do prekinitve diplomatskih stikov, ko je Burgiba obtožil Egipt, da se vmešava v notranje zadeve Tunisa. Burgiba je ponovno potrdil prekinitve odnosov in obtožil Nasserja, da je dovolil v Kairu tuniškimi opozicionalcem pripravljati njegov umor. Burgiba je tudi objavil, da ostaja trdno naslonjen na Zahod, ne namerava pa biti Tunisu hlapec niti Zahoda niti Vzhoda. Združena Arabija je po trditvi Burgibe popolnoma v zankah Moskve.

Kitajski komunisti so v ponedeljek zjutraj ponovno začeli obstreljevati Quemoy in so tako prekinili premirje, ki so ga držali štirinajst dni. Z obstreljevanjem so začeli tik pred prihodom Dullesa na Formozo, kjer namerava ta razpravljati s Čangkajškom o problemu formoške obrambe. Za čas premirja je ameriška sedma flota prenehala spremljati kitajske preskrbovalne konvoje na otočje Quemoy in Matsu. Dulles, ki se je pred odletom na Formozo sestal v Rimu ob priliki rekvijema za papežem Pijem XII., katerega se je udeležil kot Eisenhowerjev zastopnik, z italijanskim pred. Fanfanijem ter zahodnonemškim in francoskim zunanjim ministrom, nato pa v Londonu z brit. zun. ministrom Lloydom, je izjavil, da obnovitev obstreljevanja Quemoya predstavlja veliko tragiko za nadaljni razvoj dogodkov okoli Formoze in na Daljnem vzhodu sploh.

Ker je za 23. novembra t. l. De Gaulle napovedal svobodne volitve v Alžiru, je ukazal vsem francoskim častnikom izstop iz znanih alžirskih političnih komi-

tejev, ki so prvi izvedli upor proti četrti republiki in dosegli vzpon De Gaulle-a na oblast, da bi bila tako zajamčena svobodna odločitev alžirskega prebivalstva. Vrhovni vsealžirski komite se je uprl De Gaullejevemu ukazu in oklical protestno stavko. Gral. Salan je iz Alžira odletel v Pariz na posvet z De Gaulle-om ter je po vrnitvi v Alžir objavil, da prepoveduje stavko in sprejema De Gaullejev ukaz o izstopu častnikov iz komitejev. Vojska se je pokorila ponovnemu ukazu ter je De Gaulle izšel kot absoluten gospodar tudi nad francosko vojsko v Alžiru. V komitejih so ostali sedaj samo civilisti.

Eisenhower je v ponedeljek, 20. t. m. začel svoje 8000 km dolgo propagandno potovanje po USA, na katerem bo v mnogih mestih govoril za republikanske kandidate na letošnjih poslanskih in senatnih volitvah, ki bodo 4. novembra. Amerikanci volijo predsednika vsake štiri leta. Vsake dve leti pa volijo poslance in eno tretjino senatorjev. Letos 4. novembra bodo volili 435 poslancev in 33 senatorjev. Vseh senatorjev je 96 ter njihova senatna doba traja šest let. Nova država Aljaska bo volila svoja dva senatorja in enega poslanca 29. novembra. Več držav bo tudi volilo nove guvernerje.

Na volitvah v novo francosko poslansko zbornico, ki jih pripravlja De Gaulle, bodo nastopili številni kandidati, ki so igrali odločilno vlogo v neredu četrte republike. Od 16 povojnih predsednikov četrte republike jih zopet kandidira 13 za prvo poslansko zbornico pete republike in večina njih je sigurna zmage.

Mogocna proslava 40. letnice osvobojenja slovenskega naroda

Praznik slovenske edinosti in sloge

V letih vojnih strahot in trpljenja je slovenski narod pred 40 leti v slogi in edinosti vodil boj proti skupnemu narodnemu neprijatelju in si po dolgih stoletjih suženjstva priboril svobodo. To se je zgodilo 29. oktobra 1918.

Tega zgodovinskega dogodka so se protikomunistični Slovenci na področju Vel. Buenos Airesa spominjali z vso slovesnostjo. Spominu za slovensko osvoboditev zasluženih slovenskih mož so se oddolžili pač najlepše s tem, da so spominsko proslavo pripravili v slogi in edinosti. Prav v taki medsebojni slogi, ki je bila značilna za osvobodilna leta v slovenski narodni zgodovini. Brez ozira na politično ali ideološko opredelitev so sodelovali vsi in vsi s svoje strani pripomogli k tako lepemu uspehu. Bile so to prireditve, kakršnih doslej v Buenos Airesu še nismo imeli. Človek je imel resnično občutek, da prisostvuje nad vse slavnostnemu narodnemu slavlju, ki je vse družilo v ljubezni do pod komunizmom trpečega naroda ter jih povezovalo v mogočno fronto neustrašnih borcev proti skupnemu sovražniku tako slovenske, kakor sleherne druge svobode.

ČASTNO PREDSEDSTVO ZA PROSLAVO SLOVENSKE SVOBODE

Vse prireditve v počastitev 40. letnice osvoboditve slovenskega naroda izpod avstro-ogrške jarma so bile pod častnim predsedstvom, v katerem so bili člani Narodnega odbora za Slovenijo, ki živijo v Argentini:

Dr. Franc Bajlec, Slovenska ljudska stranka, dr. Celestin Jelenec, Socialistična stranka Jugoslavije, Rudolf Smersu, Slovenska ljudska stranka, Miloš Stare, tajnik — Slovenska ljudska stranka, Rudolf Žitnik, Slovenska demokratska stranka.

Rev. Anton Orehar, direktor slovenskih dušnih pastirjev, rev. dr. Franc Gnidovec, rektor slovenskega seminarija v Adrogeju, rev. dr. Ignacij Lenček, dekan bogoslovne fakultete, dr. Julij Savelli, poslevodeči podpredsednik Društva Slovencev, Ruda Jurčec, predsednik Slovenske kulturne akcije.

Predsedniki slovenskih organizacij v Velikem Buenos Airesu:

Bajlec Ferko, Slovensko katoliško akademsko društvo; Bevk Milan, zveza slovenskih srednješolcev; Bidovec Tone, Slovenska fantovska zveza; Čampa Jože, "Slovenska vas" — Lanús; gđ. Debeljak Marjeta, zveza slovenskih dijakov; Dimnik Dušan, Društvo "Edinost"; Duh Tine, Akademsko Marijina kongregacija; Erjavec Alojz, Družabna pravda; Gabrenja Vojko, Odbor za ustanovitve lastnega doma v San Martinu; Geržinič Alojzij, profesor, Osrednji odbor Slovenske katoliške akcije; gđ. Glavan Tina, Dekliški Mladinski dom; Javoršek Tine, Slovenski pevski zbor v Ramos Mejia; Jesih Maks, Mladinski dom; gđ. Kovač Katja, Slovenska dekliška organizacija; Kralj Janez, Bojevnik, društvo biv. slovenskih borcev; Krivec dr. Jože, Pisateljska družina Balantič; rev. Lenček Ladislav C. M., Slovenska Misijonska zveza; Makek Andrej, Slovenski pevski zbor v San Martinu; Majerišič Janez, Stalni odbor socialnih dni; Petriček Robert, Slovensko planinsko društvo; Prijatelj Ivan, ravnatelj, Slovensko kat. akademsko starešinstvo; Rode Ivan, Slovenski pevski zbor "Gallus"; Špacapan Mirko, Slovenski pevski zbor v Lanusu; Špeh Janez, Ciudadelski odbor; Trtnik Marijan, zveza slovenskih skavtov — Verbič Pavle, profesor, Društvo "Dom"; gđ. Virant Zdenka, Mladinski pevski zbor v Lanusu; Zakrajšek Alojz, "Naš Dom" v San Justo; rev. Žakelj dr. Filip, Južnoameriška Baragova zveza.

SLAVNOSTNA GLEDALIŠKA PREDSTAVA

Bilo je tako, kot se je na predvečer narodnih praznikov dogajalo v svobodi doma. Na predvečer je bila v gledališki slavnostna predstava. Ta je bilo tudi sedaj v Buenos Airesu. Gledališki odsek Slov. kult. akcije je postavil na oder Linhartovo Veseli dan ali Matiček se ženi.

Prireditelji so računali na 300 ljudi, prišlo jih je pa nad 400, tako da je bila dvorana, ki so jo najeli, premajhna.

Predno se je dvignil zastor, je stopil na oder predsednik Slovenske kulturne akcije g. Ruda Jurčec ter je pomenu Linhartovega dela med drugim dejal naslednje:

Linhartov Matiček se ženi je v književnosti napovedoval dobo svobode. Kulturni delavec je tako opravljal svojo na-

logo in sledil skupnemu idealu, t. j. delu za svobodo. Tedanji ideali se v celoti niso izpolnili in tako gre borba naprej. Tudi nocojšnji Matiček se ženi, je dokaz, da med nami še živi ideal svobode in da se zanj borimo tako, kakor so se naši predniki pred nami.

Po besedah predsednika Slov. kult. akcije g. Jurčeca se je dvignil zastor. Čez deske je stekel Linhartov Matiček. Vsi igralci so častno rešili svoje naloge ter v polni meri pripomogli u uspehu te prve slovenske veselice. Strokovno poročilo o uprizoritvi bomo objavili v prihodnji številki.

POLAGANJE VENCA NA SPOMENIK ARGENTINSKEMU OSVOBODITELJU

Nedeljske proslave so se začele s polaganjem venca na spomenik argentinskemu osvoboditelju generalu José de San Martinu na istoimenskem trgu v središču Buenos Airesa. Polaganje venca je bilo določeno za 10. uro dopoldne. Ob tem času so se pod vodstvom gg. Rudolfa Smersuja zbrali pred spomenikom Jakob Pavlovčič, Edi Škulj in Danilo Havelka ter so kot zastopniki Slovencev na spomenik generalu San Martinu položili velik venec, ki je bil okrašen s slovenskim trakom z napisom "Colectividad Eslovena". K polaganju venca sta poslala svojega fotoreporterja ugledni buenosaireski dnevnik "El Mundo in televizijska postaja.

SV. MAŠA ZA SLOVENCE

Popoldanska proslava 40. letnice slovenske svobode se je začela ob pol petih v velikem zavodu sester Srca Jezusovega v središču mesta v ulici Hipolito Irigoyen 4350. Za pol peto uro dopoldne je bila napovedana sv. maša, za peto uro pa začetek velike slavnostne akademije.

Sv. daritev je opravil g. direktor Anton Orehar. Med sv. mašo je imel tudi lep cerkveni nagovor o ljubezni do naroda, v katerem je med drugim poudarjal naslednje:

Današnji dan se zahvalimo Bogu, da je tako ohranil življenje našega naroda. Zahvalimo se vsem, ki so se za to trudili in to izvedli. Sami pa premislimo, kako bomo ohranili svobodo in blagor naroda. Je to naša naravna dolžnost, katero smo obdržali, čeprav smo zaradi razmer domovino izgubili. Človek ne more samovoljno naroda zamenjati, more zatajiti kako lastnost narodovo, celo jezik, a vedno ostane sin svojega naroda. — Ljubezen do naroda, domovine pokaže s tem, da prizna dobroto, ki jih je prejel: jezik, šege, duhovno in telesno podobo sploh. Da bolj ceni to domače kot tuje, čeprav je morda nepopolno. Da razvija pri sebi in drugih te dobrine. Posebej velja staršem, naj poskrbe, da se bodo otroci naučili slovenskega jezika, to je na njih odgovornost. Znati morajo jezik nove domovine iz potrebe službe, življenja, iz vplivnosti, ni pa treba in ne smejo zatajiti rodnega jezika. Posebna dolžnost je izobražencev, ki so dobili več izobrazbe kot drugi, prav po dobroti naroda in njegovih žrtev, zato naj posebej pomagajo ohraniti slovensko bitnost v tujini. Tako vrnemo lastnemu narodu vsaj obresti od kapitala, ki so ga od njega dobili. Ne more se moralno opravičiti beg iz skupnosti nobenemu, najmanj in teligentu, ker vsi tako pustijo svoj delež bremena za skupni blagor drugim, ki so itak že dosti obloženi. Priporočimo blagor naroda v domovini in izselenstvu Bogu!

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

Po končani sv. maši so se rojaki podali na drugo stran zavoda, kjer je velika dvorana. Saj je to dekliški zavod, ki spada med največje take zavode v Buenos Airesu. V dvorani je na sedežih in stojščih prostora za 800 oseb. Slovencev pa je na slavnostno akademijo prišlo mnogo, mnogo več, tako da vsi niso mogli v dvorano ter so akademiji prisostvovali po prostranem hodniku in pred vhodom v dvorano.

Na slavnostni akademiji je bilo zbrano, vse, kar slovensko čuti. Prišli so rojaki iz vseh naselij stranega področja Vel. Buenos Airesa. Družine, ki imajo majhne otroke, so prišle skupno z njimi, samo, da so se mogle udeležiti počastitve spomina 40 letnice tako pomembnega slovenskega dogodka izpred 40 let. Pa ne samo s področja Vel. Buenos Airesa! Prihiti so zastopniki iz oddaljenih slovenskih naselij v notranjosti republike. Teh smo bili še posebej veseli. Prišli so, da so izpričali z

nami edinost in slogu in potrdili, da smo ena sama velika slovenska družina v velikem svetu. Tako je bil med nami g. Janko Jazbec st. iz Cordobe, iz Rosaria pa je prihitel g. Zoran Pristavec.

Iz Buenos Airesa so bili zbrani vsi v Argentini živeči člani Narodnega odbora za Slovenijo gg: Dr. Franc Bajlec, dr. Celestin Jelenec, Rudolf Smersu, Miloš Stare in Rudolf Žitnik. Na častnih mestih so sedeli funkcionarji slovenskih demokratskih strank: Slovenske ljudske stranke, Slovenske demokratske stranke, Socialistične stranke Jugoslavije, slovenskega državnega gibanja, člani društva Edinost; dalje člani znanih predvojnih slovenskih mladinskih organizacij Orla in Sokola in sedanjih mladinskih organizacij ter ustanov, ki delujejo v Argentini. Polnoštevilno so bili dalje navzoči odborniki in odborniki tar članice in člani Akcijskega odbora članov in prijateljev SDS za proslavo narodnih in državnih obletnic. V velikem številu je bila zastopana slovenska duhovščina z bogoslovci na čelu z direktorjem Antonom Oreharjem, rektorjem slovenskega bogoslovja dr. Francem Gnidovcem ter dekanom teološke fakultete dr. Ignacijem Lenčkom. Dalje so bili številni zastopniki vseh tuk. slovenskih prosvetnih ter kulturnih organizacij in gospodarskih ustanov, med temi so bili zlasti polnoštevno zbrani člani Slov. kat. akad. stajništva s predsednikom ravnateljem Ivanom Prijateljem na čelu, odborniki in člani SKA s predsednikom Rudo Jurčcem, predstavniki protikomunističnih listov in revij. Z eno besedo: Častno so bili zastopani vsi sloji slovenske politične emigracije brez ozira na politično ali ideološko opredelitev.

Na proslavo so prišli tudi zastopniki narodov za železno zaveso. Zlasti je bila lepo zastopana mednarodna dijaška organizacija Federación Estudiantes Democraticos exilados del Este y Centro de Europa FEDECE s svojim generalnim tajnikom na čelu.

V dvorani je bilo slavnostno razpoloženje. Ob napovedani uri se je dvignil zastor. Oder je bil učinkovito pripravljen po zamisli arhitekta M. Eileta — v ozadju je bila razpeta od zgoraj navzdol slovenska zastava, na obeh straneh pa zgodovinski letnici 1918-1958, na desni strani v ospredju odra je bila pa postavljena na visok podstavek velika Koroščeva slika iz zadnjih let njegovega življenja, nad katero so se zgoraj spuščali rdeči nageljni, pred njo pa razpeti argentinska in slovenska zastava. Na odru so bili pevci Gallusa, iz Ramos Mejia, Lanusa in San Martina. V tem trenutku so po dvorani odjeknili začetni akordi argentinske narodne himne, ki jo je za klavirjem igral priznani slovenski pianist g. Jože Osana, na odru so pa besedilo narodne himne peli pevci navedenih pevskih zborov. Za argentinsko himno so odpeli tudi slovensko himno Naprej zastava, Slave. G. Jože Osana je na slavnostni akademiji spremljal s klavirjem tudi vse ostale glasbene odn. pevske točke.

Otvoritvene pozdravne besede je spregovoril biv. celjski župan g. dr. Alojzij Voršič. Vse je pristočno pozdravil, zlasti pa zastopnike od komunizma zaslužjenih narodov in njeno v svobodi študirajočo akademsko mladino.

Nato je imel tajnik NO za Slovenijo g. Miloš Stare

SLAVNOSTNI GOVOR

Najprej je odgovoril na vprašanje zakaj je 29. oktober največji slovenski narodni praznik. Nato je govoril o prvem slovenskem narodnem programu in dokumentarno prikazal borbo slovenskega naroda za osvoboditev. Nazorno je orisal osvobojenje in zaključil prvi del govora z besedami: "Slovenski narod ter njegovi vodniki, vzgojitelji in buditelji so v 70 letih opravili delo, ki mu v zgodovini ne najdemo primere. Bodimo ponosni, da smo sinovi takega naroda."

V drugem delu govora pa je izčrpnost podal programe vseh demokratskih slovenskih strank in skupin v izseljenstvu, kakor tudi programe skupnih medstrankarskih odborov. Zaključil pa je z ugotovitvijo, da je potrebno le eno: Isto, kar so storili naši predniki pred 40 leti. Združitev vseh proti skupnemu sovražniku. Ko bodo narodi Jugoslavije svobodni, pa naj v svobodi odločajo o svoji usodi.

Obširnemu in temeljitemu govoru g. Stareta so navzoči poslušalci sledili z izredno pozornostjo. Na koncu pa so ga nagradili z odobravanjem, in to prista-

ši vseh strank in skupin, ki so bili v dvorani navzoči.

(Že na akademiji in tudi pozneje so mnogi izrazili željo, da bi Staretov govor objavili v celoti. Ker nam je danes to nemogoče, bomo skušali to storiti v prihodnjih številkah našega lista. Op. ur.)

Nato je sledil

GOVOR G. RUDOLFA SMERSUJA,

člana NO za Slovenijo v španskem jeziku. Govor je bil namenjen tujim gostom, katere je g. Smersu v uvodu pristočno pozdravil. Nato pa je povedal kakšen pomen ima proslava 29. oktobra za ves slovenski narod. V kratkih potezah je orisal slovensko zgodovino. Povedal je, da so predniki današnjih Slovencev v petem stoletju prišli izza Karpatov v srednjo Evropo in zasedli prostor od Jadranskega morja pa do Donave. Bili so gostoljuben narod in bili v Evropi prvi nasilci demokratskih ustanov. Ustanovili so razne kneževine in občine (ime župan je znano že iz leta 777). Nekaj časa so imeli celo dve neodvisni samostojni državi: Karantanijo in Panonijo. Toda močni in grabežljivi sosedi (Bavarci in Obri) so kmalu uničili slovensko samostojnost in od tedaj dalje so Slovenci živeli v odvisnosti. Je pa v Slovincih živela vroča želja, da se znebe tujstva, da zažive v svobodi, da bi njihov jezik postal enakopraven drugim jezikom. Leta 1848 je zadonel klic po Zedinjeni Sloveniji in pozneje se je vedno bolj večala narodna zavest in vedno glasnejši je bil klic po svobodi. Toda avstro-ogrška monarhija ni hotela Slovincem — enako kot ne drugim slovanskim narodom v bivši monarhiji — priznati niti najnosovnejših narodnih pravic. Saj nismo Slovenci n. pr. imeli niti ene državne srednje šole, kaj šele univerzo. Nemci so hoteli germanizirati slovensko ozemlje in so zato načrtno uničevali vse, kar je bilo slovensko.

V prvi svetovni vojni pa se je ponudila priložnost, da si slovanski narodi Avstrije pribore svojo svobodo. Slovenci, Hrvati in Srbi, ki so bivali v mejah bivše Avstro-ogrške monarhije, so združili svoje napore, da se otresejo mačehovske Avstrije. Leta 1917 je slovenski voditelj dr. Anton Korošec prečital v dunajskem parlamentu znano Majniško deklaracijo, ki je zahtevala, da se združijo Slovenci, Hrvati in Srbi v eno državno telo. Silen je bil odmev te deklaracije in obenem je bila ta deklaracija priprava za dogodka, ki so sledili v oktobru 1918. Tedaj se je prva svetovna vojna nagibala h koncu in ko se je končno zrušila, so Slovenci dne 29. oktobra oklicali svojo samostojnost. V Zagrebu, hrvatski prestolnici, se je ustanovila suverena vlada Slovencev, Hrvatov in Srbov "Narodno veče" pod predsedstvom dr. Antona Korošca, v Ljubljani pa slovenska narodna vlada. Navdušenje slovenskih množic je bilo tedaj nepopisno. Po dolgih stoletjih je slovenski narod zopet zadihal svobodno. Rešil se je Nemcev. Dne 1. decembra 1918 so se Slovenci, Hrvati in Srbi iz bivše Avstrije združili s kraljevino Srbijo in črno goro v novo državo, ki je pozneje dobila ime Jugoslavija. V drugi svetovni vojni je bila Slovenija okupirana po Nemcih, Italijanih in Ogrih. Komunisti so to težko situacijo izrabili in sprožili krvavo komunistično revolucijo. Slovenski narod se je znašel med dvema mlinskima kamnom. Zaradi strašne zaslepljenosti zaveznikov, je komunistična revolucija zmagala in danes je vsa Jugoslavija v rokah komunistov. Trdno smo prepričani, da bo z Božjo pomočjo pravica zmagala in da bo na nebu slovenske zemlje zopet zasijalo sonce svobode.

Nato je govornik na kratko orisal programe in načrte, ki jih imajo razne slovenske politične skupine za bodočnost.

Izvajanja g. Smersuja so vsi navzoči nagradili z živahnim odobravanjem in ploskanjem.

Po govoru gg. Miloša Stareta ter Rudolfa Smersuja, članov NO za Slovenijo, se je razvijal ostali spored slavnostne akademije, ki je bil zelo skrbno ter pestro sestavljen.

Najprej je nastopila slovenska folklorna skupina v narodnih nošah. Sestavljale so jo gospodične: Anka Savelli, Majda Pahor, Stana Bitenc ter Magda Gaser in gg: Janez Bitenc, Jernej Tomazin, Jure Ahčin in Janez Černej.

Člani folklorne skupine so v splošno zadovoljstvo in odobravanje odplesali tri slovenske narodne plesne in sicer Belokranjsko Lepo Anko, gorenjska (Nadaljevanje na 3. strani)

ARGENTINA

Argentinska vojna mornarica je objavila sporočilo, da je ladjo Guarani z vso posadko 37 mož in tovorom, ki je bil namenjen na eno od baz argentinske vojne mornarice na južnem republiškem področju, smatrati za izgubljeno. O ladji Guarani že od prejšnjega tedna ni bilo nobenega sledu več, v zadnjih dneh so pa v bližini jugovzhodne obale Ognjene zemlje letala ugotovila na morski površini dolge pasove razlite nafte.

Predsednik republike dr. Frondizi se bo 29.30 in 31. oktobra mudil na obisku v Paragvaju. V Asuncionu mu pripravljajo velik sprejem. V Argentini nekatere umetniški krogi niso preveč zadovoljni, da predsednik odhaja na obisk v Paragvaj, kjer da so nedavno s skupino argentinskih gledaliških igralcev ter plesalk grdo postopali, ko so jih po končani predstavi povabili na sprejem k šefu policije. Tam so bile zbrane razne moške osebnosti, ki nekatere zavzemajo tudi visoke položaje v paragvajski javni upravi. Argentinske gledališke igralke in plesalke so prisilili, da so morale ostati pri njih za zadovoljitev njihovih strasti. Po dotični noči so Argentine nati pobegnile iz Paragvaja domov. Buenosaireski listi so o tem družabnem škandalu obširno pisali, v Paragvaju pa molčali ko grob.

Braziliški predsednik Juscelino Kubicek bo prišel novembra meseca na obisk v Argentino. V pripravi je tudi obisk bolivijskega predsednika dr. Sileza Zuzaza.

Zunanji minister dr. Florit se je po enomesečni odsotnosti vrnil v Buenos Aires. Sodeloval je na zasedanju glavne skupščine ONZ, nato pa na zasedanju Medameriškega odbora. Spotoma je v Limi podpisal tudi novo trgovinsko pogodbo med Argentino in Perujem.

Na argentinskih univerzah se še duhovi niso povsem umirili. V zadnjem času so bili zopet nemiri v La Plati, glavnem mestu province Buenos Aires ter v Cordobi, kjer so akademiki zasedli nekaj fakultet. In to kljub izjavi dr. Frondizija, da za sedaj ne bo izdal izvršilne uredb za izvajanje čl. 28. v vseuč. zakonu.

Prvak argentinske socialistične stranke Nikolaj Repetto je te dni slavil 87 letnico življenja. Po zadnjem razkolu v tej stranki, omenjena socialistična starina, drži s soc. pravkom Ghioldijem. Mož je na svoj rojstni dan dal izjavo, v kateri ljudi poziva naj ne bodo tako črnogledi, ampak naj z optimizmom zro v bodočnost.

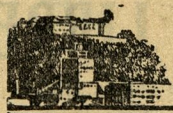
V Buenos Airesu bo leta 1960 mednarodni turistični kongres.

Biv. peronisti so hoteli letos na vsak način praznovati 17. oktober kot "dan zvestobe" svojemu voditelju. Prvotno so nameravali proglasiti po vsej republiki splošno stavko. Ker pa niso bili gotovi, da bi se jim stavka posrečila, so od tega načrta odstopili ter so napovedali samo nekaj javnih nastopov v mestu Avellaneda ter v nekaterih drugih mestih v notranjosti republike. Ker pa je tako v Buenos Airesu, kakor tudi v istoimenski provinci v veljavi zakonska odredba, ki za čas 30 dni prepoveduje vsa javna zborovanja, oblasti peronističnega nastopa dne 17. oktobra v mestu Avellaneda niso dovolile. Kljub temu so biv. peronisti skušali prirediti zborovanje, kar pa je policija preprečila. Prišlo je do neredov, v katerih so prišli do izraza najnižji instinkti pobesnele množice, ko je v sru in besu začela zažigati tramvajska vozila. Kljub nastopu gasilcev, je več voz zgorelo. Demonstranti pri tem divjaškem početju seveda niso pomislili, da so s tem najbolj škodovali sebi, ker bo na cestah sedaj manj javnih vozil, nakup novih vozil bodo pa tudi morali plačati ljudje. Policija je izgreznike razpodela tudi v prestolnici.

Narodni kongres je po 24 urni preceji živahni razpravi odobril pogodbo, ki jo je vlada sklenila z mednarodno družbo CADE, ki ima v Argentini velike elektrarne ter dobavlja električno energijo Buenos Airesu in okoliškim mestom. Po pogodbi med vlado in omenjeno družbo, se bo ustanovila sedaj nova družba, v kateri bo zastopana tudi argentinska vlada.

Med Argentino in Severnoameriško skupino, ki jo predstavljajo družbe Atlas Corporation, The Hidden Splendor Mining Company, Petro Atlas Inc., William Brothers Corporation in Mid Continental Exploration Company je bila podpisana pogodba, ki določa da bodo navedene severnoameriške družbe vložile v Argentini za povečanje petroleške proizvodnje okoli 800 milijonov dolarjev. 250 milijonov dol pa ponujajo še nekatere druge družbe.

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

Novice iz Slovenije

Nekaj kratkih iz domovine

6. oktobra je bil inštaliran za stolnega kanonika dr. Čepon.

Umrli je župnik Rihar Janez pri Sv. Heleni, na njegovo mesto je prišel iz Šent Vida nad Cerknico dr. Rant.

Dr. Kimovec je slavil te dni 80 letnico. Škof Mons. Vovk se je počutil precej slabo, a se je na oddihu v Bohinju znatno okrepil.

Prostovoljno gasilsko društvo v Sp. Polskavi je letos proslavljalo 50. letnico obstoja gasilske godbe.

Pohorska vzpenjača je v Mariboru najbolj obiskan turistični objekt. Naval

Slovenia in European Affairs

je naslov obširni knjigi, ki jo je v angleščini napisal g. dr. Janez Arnež. Knjiga je nedavno izšla ter je sedaj prišla že tudi v Argentino. Vsi tisti, ki so jo naročili v prednaročilu, jo lahko dobe za \$ 90.— v Upravi Svobodne Slovenije ali v Dušnopastirski pisarni. Kdor jo pa hoče kupiti, to tudi lahko stori ter knjigo dobi za \$ 120.—.

Podrobno poročilo o knjigi bomo objavili v prihodnji številki Svobodne Slovenije.

ZMAGOSLAVJE SLOVENSKE ZAMEJSKE KULTURE

Pravkar je izšlo v založbi Družabne Pravde novo, moderno, aktualno in veliko delo

SOCIALNA EKONOMIJA

ki ga je napisal največji slovenski živeči sociolog

profesor dr. Ivan Ahčin

Knjiga — prvi del — obsega 455 strani velikega formata in je doslej največje delo o gospodarskih vprašanjih v slovenskem jeziku.

Lep in sodoben ovitek je napravil arh. Marijan Eiletz.

Knjigo je mogoče dobiti v Argentini v Dušnopastirski pisarni, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires ter pri odbornikih Družabne Pravde.

Stane v Argentini \$ 75.—. Po pošti pošiljamo samo, priporočeno ter stane ovojnina, poština in priporočnina \$ 8.—.

MOGOČNA PROSLAVA 40. LETNICE OSVOBOJENJA SLOVENSKEGA NARODA

(Nadaljevanje z 2. strani)

plesa Koutri in Zaklje, nazadnje pa še polko. Za nastop jih je dobro pripravil g. Janez Bitenc.

Ko so nastopajči člani slovenske folklorne skupine zapuščali oder jih je spremljalo navdušeno ploskanje in odobravanje. Zlasti gostje so bili navdušeni nad lepoto slovenskih narodnih noš in plesov.

Naslednjo točko so imeli otroci iz slovenskega šolskega tečaja v Ramos Mejia, ki ga vodi gđc. Anica Šemrovova. Imeli so zborno deklamacijo. Nastopilo je 9 otrok, toliko kot je črk v besedi Slovenija. Vsak otrok je imel v rokah po eno črko ter je o njej lepo deklamiral pesmico g. župnika Gregorija Malija z domoljubnim poudarkom. Nastop je bil prisrčen. Ljudje so ga bili zelo veseli in ob tej priložnosti znova hvaležni vsem, ki imajo opravka s slovensko mladino ter se trudijo, da bi jo versko in narodno ohranili.

Skupina deklet v slovenskih narodnih nošah. To je bila slika, ki smo jo vsi zateg obdudovali. Bile so to članice pevскеga zbora Slovenske dekleške organizacije, ki ga vodi gđc. Anka Savelli. Zapele so dve pesmi Gor čez izaro in Soča voda. Zapele pa tako, kot znajo zapeti dekleta. Z vsem občutjem dekleškega srca, tako, da so segle do srca slehernemu udeležencu akademije. Vsi so navdušeno ploskali.

Navdušenje se še ni povsem pleglo, ko so prišli na oder člani moškega kvarteta Vasovalci, ki ga sestavljajo gg. Silvo Lipušček — Ivan Rode — Rudi Bras in Lovro Tomažević.

Tudi ti so nastopili v narodnih nošah. Vsem je zaigralo srce, ko so res tako lepo po fantovsko zapeli, da si imel občutek, kakor da pesem pluje po slovenski zemlji ter se izgublja v noč in udarja ob okno ljubljenskega dekleta. Zapeli pa so pesmi: Kje je ljubi dom, Od Celja do Žalca, Tam, kjer lunica, nazadnje pa še domoljubno Oj, Triglav, moj dom. Navdušenje občinstva je bilo tolikšno, da bi jih bili ljudje še in še poslušali, pa ni čas dopuščal, da bi program raztegovali.

Kadar nastopijo otroci, smo jih vedno veseli. Bili smo jih doma, še bolj pa

nanjo je vedno precejšen, saj dnevno prepelje na Pohorje in nazaj okoli 2000 potnikov.

V Ljubljani se je mudil na vljudnostnem obisku novi belgijski veleposlanik v Jugoslaviji Robert Rothschild. V spremstvu belgijskega generalnega konzula v Ljubljani dr. Milana Dularja je obiskal kom. oblastnike, predsednika izvesnega sveta LRS Borisa Kraigherja, tajnika skupščine LRS, dr. Miho Potočnika in ljub. župana dr. Marijana Dermastjo.

Na redni skupščini republiškega Zaveza za socialno zavarovanje so omenjali počasnost pri prevajanju upokojencev na nove pokojnine. Povedali so, da je bilo do konca marca t. l. prevedenih 38.465 osebnih in 25.941 družinskih pokojnin. Do 19. junija je bilo vloženih še 33.772 predlogov za prevedbo na nove pokojnine. Reševanje teh prošenj pa gre silno počasi in so n. pr. do konca junija rešili samo 1536 prošenj. Sklenjeno je bilo, da bodo povišane pokojnine izplačevali od 1. jan. t. l. samo tistim, ki so vložili prošnje do 19. junija, vsem ostalim pa samo do dneva

prevedbe na novo pokojnino. Ker pa za reševanje prošenj nimajo zadosti ljudi na razpolago, bodo prošnje za prevedbo na nove pokojnine reševali samo z nadurami. Staroupokojeenci bodo pa lahko še naprej čakali na svoje borne pokojnine.

Šolstvo v mariborskem okraju ima še vedno velike težave zaradi pomanjkanja prostorov. Zaradi tega morajo imeti ponekod pouk v treh izmenah. Kapaciteta šolskih prostorov je izkoriščena povprečno s 172 odstotki, v nekaterih šolah, pa celo s 188 odst. Pereče je tudi vprašanje vajeniških šol, ki ponavadi sploh nimajo lastnih prostorov. Še težje je s prostori za srednje strokovne šole. Zaradi pomanjkanja prostorov so morali v letu 1957/58 odkloniti nad 1000 dijakov, ki so prosili za sprejem.

SLOVENC V ARGENTINI

NAŠIM MALIM

je naslov posebnemu poglavju Zbornika-Kolektarja Svobodne Slovenije za l. 1959. V tem poglavju so zbrane lepe pesmi in povestice Mirka Kunčiča in drugih mladinskih pisateljev. Lepe ilustracije je napravil Gorazd Hotimir.

Zbornik-Kolektar Svobodne Slovenije v vsako družino!

V prednaročilu stane ta velika in bogato ilustrirana knjiga samo 92 pesov.

Poročilo o tekmovalstvu moštev namiznega tenisa v San Justo bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili v prihodnji številki.

OŠEBNE NOVICE

Poroka. V soboto, 18. oktobra t. l. sta stopila pred oltar v ramaški župni cerkvi g. Karel Svetlin iz Moravč in gđc. Pavla Krušič iz Mengša. Mladi par je poročil g. direktor Anton Orehar, za priči sta pa bila nevesti njen stric g. Peter Krušič, ženinu pa njegova sestrčina gđc. Tinka Lavrič. Mlademu paru ob

Umrli so. V Ljubljani: Sabina Stadler, uslužbenka tajništva za notranje zadeve, Avgust Praj, tov. mojster v p. Marijanca Medven, učenka, Josip Misson, biv. stavbenik, Jernej Drečnik, Marija Rupar, roj. Štembal in Marija Gerbec, roj. Volarič v Mariboru, Alojz Dežman v Mačkoveu, Vili Vute, poklicni gasilec v Mariboru, Franjo Logar, šolski upravitelj v Laporju, Josip Delakoroda, trgovec v Celju, Sidonija Lebar, roj. Jevnikar v Klečah, Neža Peterlin, biv. gostilničarka v Srednjih Gameljnah, Alojz Burja, frizer v Krškem, Elizabeta Dubajič na Viču, Jože Segel, nadzornik strojnih naprav v rudniku Mežica, Jože Klemenčič, dimnikarski mojster v Črnomlju in Franjo Rautner, gostilničar na Sv. Gorah pri št. Petru, ki se pod komunisti imenuje Bistrica ob Sotli.

vstopu v novo življenje iskreno čestitamo in želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

V italijanski bolnišnici je bil operiran g. Ivan Gorišek. Želimo mu čimprejšnjo popolno ozdravitev.

SLOVENC PO SVETU

BELGIJA

Na Mednarodni razstavi v Bruslju so na Limburškem dnevu Slovenci v Belgiji ob sodelovanju slovenskih naseljencev v Holandiji nastopili z narodnimi nošami in slovensko pesmijo. Nastop slovenskih rojakov je vodil pošttrvovalni Stefan Rogelj.

V rudniku Mechelenu v Belgiji se je smrtno ponesrečil Alojzjir Virant, ki je šele pred kratkim zapustil domovino. Bil je dober in pošten fant. Smrt ga je doletela prav tiste dni, ko je od doma pričakoval obisk svojih staršev. Rokjaki so mu priredili lep pogreb.

MLADINSKI DNEVI V MENDOZI

Letošnji mladinski dnevi v Mendozii so za nami. Z zadoščenjem trdimo, da smo z uspehom lahko zelo zadovoljni. Bil je to za mendoške Slovence res nekajšen narodni praznik.

Letos so bile prireditve vsakoletnih mladinskih dni raztegnjene na dva dneva. Ves spored je bil pripravljen pod geslom: Bog in Slovenija.

V soboto, 4. t. m. so se naši fantje in dekleta posvetili prvemu delu gesla: V farni cerkvi Villa nueva so se zbrali zjutraj k skupni sv. maši, ki so jo v zboru recitali z dušnim pastirjem g. Hornom. Mogočno, kot iz enega grla, je po sv. daritvi zadonela himna "Zmagala si", ki je v svoji sklepni besedi povzela ves program verskega zborovanja, kateremu je bilo posvečeno vse dopoldne: "Šli bomo srčno v nove boje za prenovitev sveta. Vitezi Tvoji, o Marija, bodo rešili ga zla. Kristusu Kralju smo prisegli, zanj se vojskujemo vsi. Ščit nam je v boju Tvoja roka, geslo: Naj Kristus živi."

Zborovanja so se udeležili tudi rokajki iz San Luisa, iz Buenos Airesa predsednik SFZ g. Tone Bidovec in blagajnik g. Selan, iz Mendoze pa tudi nekaj naših staršev, ki smo jih prav posebej povabili, da z nami razmotre važna verska vprašanja.

Zborovanje je pričel predsednik mendoške SFZ g. Janez Štirn. Uvodoma so bile sprejete vdanoštne pozdravne poslanice škofu dr. Gregoriju Rožmanu in predsedniku NO za Slovenijo dr. Mihi Kreku.

V treh predavanjih so nato govorniki obravnavali najbolj pereča sodobna verska vprašanja.

V prvem govoru: Gradimo boljši svet v Kristusu je akademik Marko Bajuk opisal današnje razvednotenje vseh moralnih vrednot in razložil v jasnih besedah smisel poziva sv. Očeta Pija XII. za izgradnjo boljšega sveta v Kristusu. Dokaj živahna debata je obrodila kristen sad v sklepu, da se hoče naša mladina v bodoče z vso vnemo potruditi za tele tri temeljne naloge v gradnji boljšega sveta v Kristusu: razširjanje svoje verske izobrazbe, poglobljanje verskega življenja in uresničenje največje krščanske zapovedi: ljubezni do bližnjega v vsem svojem dejanju in nehanju.

Z drugim govorom o poglobitvi liturgičnega življenja nas je učiteljica Lenčica Božnar nazorno in obširno seznanila z bistvom in središčem liturgičnega življenja - s sv. daritvijo in nam pokazala, kaj sv. maša za nas — ude Kristusovega mističnega telesa pomeni in kako moramo pri njej aktivno sodelovati. Tudi po njenem govoru je bilo precej prostega razgovora, ki je rodil

sklep, da bomo brezpogojno in brez sramu k sv. maši nosili mašne knjižice ter čim pogosteje gijili recitirano sv. mašo.

Tretji govornik srednješolec Jaka Bajda pa je v zadnjem govoru prikazal Marijo, Srednico vseh milosti, kot najmočnejšo posredovalko v velikem sodobnem prelomu med Bogom in človeštvom, ko nam je s svojim življenjem postala soodrešenica in nas v svojih zadnjih prikazovanjih opominja k molitvi in pokori.

Naši mendoški študentje so kot v pravico za to zborovanje že tri mesece opravljali prostovoljne dnevne molitve k Mariji, Kraljici in Materi Slovencev, ter k angelu varuhu slovenskega naroda za rešitev naroda in domovine. Sledili so jim kasneje tudi otroci iz šolskega tečaja. Zda pa so se njihovem zgledu pridružili vsi ostali fantje in dekleta s sklepom, da bodo poslej opravljali vsi te redne molitve in prostovoljne žrtve.

Po končanem zborovanju nas je veselo presenetil s svojim obiskom tuk. domači župnik in nam v prisrčnem nagovoru v španščini čestital k našemu resnemu delu ter podčrtal zlasti za današnji čas pomembno in prepotrebno iskreno ter tesno sodelovanje vseh katoličanov v duhu Kristusove ljubezni.

Na prostoru delavnice g. Petra Bajde smo nato pripravili in v prijetni družbi "pospravili" okusen "asado", ki ga nekateri naši fatnje znajo že prav mojstrsko speči.

Nedeljska slovenska sv. maša je bila posvečena mladini. Dušni pastir g. J. Horn je pridigo namenil pomenu sobotnega verskega zborovanja. Pri sv. maši so fantje in dekleta pristopili k skupnemu sv. obhajilu; zbor pa nam je ubralo prepeval izbrane in občutene pesmi.

Popoldne smo se spet zbrali na zabavnem prostoru pri g. Bajdi. Povabilu mladine se je odzvalo res lepo število rojakov. Ob petih so se pričeli rajalni nastopi dečkov in deklet, rajalni nastopi in proste ter simbolične vaje deklet, ki so pod vodstvom ge. Hiseggerjeve zares dosegle lep uspeh, ter proste vaje fantov.

Pri pogrnenih mizah je sledila nato otvoritev razstave ročnih del. Dekleta so nas veselo presenetile z naravnost razkošnimi izdelki najrazličnejših ročnih del, prtov, prtčkov, oblek z vezanjem itd. Fantje so razstavili manj; omeniti pa moramo keramični izdelek simbola, ki je služil za osnutek banderica, kakršna so bila na prodaj v spomin na letošnje mladinske dneve; dalje leseno zibelko, posneto po originalni iz Prešernove rojstne hiše, ki smo jo potrebovali v dramatičnem prizoru sklepne večerne odrske prireditve; in končno so nas veselo presenetili naši rokajki iz

Vsak teden ena

SONCE ČEZ HRIBČEK GRE...

Sonce čez hribček gre, luna pa za gore, zvezdice presvetle se prebude.

Sonček čez hribček gre, pesmi v nebo done, rojcati tudi sme moje srce.

FRANCIJA

Med slovenske izseljence v Lievinu je septembra meseca prišel g. Stanko Kavaljar. Med njimi bo vodil dušno pastirstvo. V dušnem pastirstvu bo deloval med rojaki zlasti v onih slovenskih kolonijah, v katerih en sam duhovnik ne zmore vsega dela.

V družini Jožefa Kopačin in njegove žene ge Ide, roj. Fabčič so dobili sina Silvestra. Ta družina je šele nedavno pobegnila iz Titovine. Otroku sta bila za botra Marijan Hrib in njegova soproga.

V Parizu so se poročili naslednji pari: Gabriel Gomizelj iz Dutovelj in Sabina Štancar iz Sv. Križa pri Ajdovščini, Ernest Rutar iz Tolmina in Alojzija Ivančič iz Kamnega pri Tolminu, Stanislav Šuštaršič iz Sv. Petra na Krasu in Frančiška Mejak iz Slavine, Marijan Čuk iz Hrenovic in Elvira Stegel iz Ubeljskega ter Julijan Bremec iz Dolnje Trebuše in Anica Slak iz Artič pri Brežicah.

V Avstralijo so odšli: Terezika in Gizika Kolenko, Marička Lebar iz Gornje Bistrice v Prekmurju, Vladimir Stavar z ženo, Viktor Volčič, Ivan Urbančič in Slavko Štrukelj.

NEMČIJA

V mestu Oberhausen-Sterkrade deluje med slovenskimi izseljenci dr. Janez Zdešar.

Slovenskih gorci s klopotcem, ki nas je s svojo pesmijo spomnil na idilo in pozicijo v dnevih trgatve v naši domovini.

Posebnost zase pa je bil na zabaviščni "štant", ki je nudil obilno pristnega slovenskega bogastva. Na drogu so visele velesovske preste hrustavke, staro in mlado so vabile naše domače sladkarije, največ gneče pa je bilo zlasti med fanti okoli lečta. Nad 70 letovih mendenih src z ogledalci za "najlepše" izvoljenke, ter z gorečimi napisi ter živo barvanimi cukrenimi okraski — vse ročno delo naših deklet — je šlo kar brž v prodajo in seveda — poklonilo.

Ko se je znočilo, se je pa na mladinskem odru, ki so ga postavili za lanske mladinski dan in mu je letos g. stavbenik Kavka poklonil potrebne deske za tla, pričela zaključna domorodna prireditev. Na žalost so jo motile nepredvidene težkoče s projekcijskim aparatom in z lučjo, ki nam je prav v duhu današnjih dni sredi sporeda stopila v štrajk. Pa je vendar v veliki meri bil namen dosežen; le stokrat škoda, da so morale odpasti številne krasne slike, ki so bile pripravljene iz vseh krajev Slovenije. V deklamacijah — posebej moramo pohvaliti Klopčičevo Mary se predstavi —, v recitirani besedi, v naši večni lepi pesmi, ki nam jo je zapel zbor pod vodstvom ravn. M. Bajuka, in v dramatičnih prizorih, smo v duhu obiskali rodne kraje, slišali o domovini besedo naših največjih mož in videli v dramatičnih slikah ustoličenje koroških vojvod, kralja Matjaža pod goro Peco; sledili smo pesmiku Prešernu na obisku v njegovi rojstni hiši, spremljali užaloščeno slovensko mater v gozdu pri njenem izkopavanju ubitega in v neposvečeni zemlji pokopanega sina domobranca ter z bolečim srcem spoznali ob Velikonjih Amerikancih (tudi v dramatičnem prizoru) tragično odmiranje našega človeka v emigraciji.

Prireditve je zaključila recitirana beseda našega vladike dr. Rožmana, ki nas je lani pozval k ohranitvi verskih in narodnih svetinj. Slovenska mladina mu je za sklep letošnjega mladinskega dne obljubila:

Vemo, Prevzvišeni! In Vas razumemo! Tudi mi smo Vaša teža križa!

Tudi za nas Vas srce boli. Tudi za nas Vam je duša vsa zaskrbljena.

Naj Vam bo v skromno tolažbo prisega,

ki jo danes za svoj praznik mendoška slovenska mladina glasno izpoveduje

Bogu in narodu slovenskemu: da je in hoče ostati

Kristusova in slovenska;

da je in ostane njeno življensko vodilo:

Bog in Slovenija.

B.B.

Z B O R N I K - K O L E D A R

Svobodne Slovenije za leto 1959

je že v tisku

Kljub izredno povišanim tiskarskim stroškom Zbornik-Koledar za leto 1959 po obsegu ne bo nič manjši kot v prejšnjih letih.

Kdor ga bo naročil in plačal v prednaročilo do konca novembra t. l. bo plačal zanj izjemno ceno \$ 92.—.

Prednaročila in predplačila sprejema jo:

1. Dušnopastirska pisarna, Ramon Falcon 4158, Bs. As.
2. Društvo Slovencev, Ramon Falcon 4158, Bs. As.
3. Gdč. Mara Bidovčeva, San Justo.
4. G. Ivan Lužovec, Slovenska vas, Lanus
5. G. Lojze Erjavce, Alvarado 350, Ramos Mejia
6. G. Pavle Homan, Temple 2147, Munro
7. G. Ivan Žnidar, brivnica in parfumerija "Los Alpes", C. Drysdale 5614, Carapachay
8. G. Mirko Kovač, Florida
9. G. Andrej Krošelj, Ventura Bustos 1863, Castelar
10. G. Simon Rajer, Alsina 1418, 6. nadstropje, pisarna 8, Capital
11. Nande Češarek

12. Silvo Lipušček, urarna in zlatarna, Provincias Unidas 3616, San Justo

Po pošti naslavljajte prednaročila in predplačila na naslov **Eslovenia Libre, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires**. Za pošiljatev po pošti priložite za ovojnico, poštino in priporočnino še 8 pesov.

PO ŠPORTNEM SVETU

Ljubljanski Odred se je kot edini slovenski nogometni klub klasificiral — in to z veliko težavo — v II. zvezno ligo. Doma je premagal Metalca in Siska 13:1. Ker je Rudar iz Trbovelj z istim nasprotnikom kot gost igral neodločeno 3:3, je zaradi boljše razlike v golih prišel v ligo Odred. V drugi skupini pa je Branik iz Maribora v odločilni tekmi izgubil z Elektrostrom v Zagrebu 0:1 in tako izpadel. Braniku bi zadostoval neodločen rezultat, pa je 2 minuti pred koncem Elektrostrom zabil zmagovalni gol.

Koncem avgusta je pričelo tekmovanje v II. zahodni ligi, ki jo sestavljajo Lokomotiva in Trešnjevka iz Zagreba Split, šibenik, Zagreb, Sloboda iz Tuzle, Borac iz Banje Luke, Proleter iz Osijek, Elektrostrom iz Zagreba, Boro-vo in Borac iz Kaknja. Odred je v prvih dveh tekmah izvel eno samo toč-

ko. V II zvezni — vzhodni ligi pa so: Beograd in Spartak iz Beograda, Radnički iz Niša, istoimenska kluba iz Sombora in Kragujevca, Srem iz Mitrovice, Proleter iz Zrenjanina, Napredak iz Kruševca, Rabotnički iz Skoplja, Lovćen iz Cetinja Sutjeska iz Nikšića in Novi Sad.

OBVESTILA

SKAD prireja v soboto 1. novembra ob 17. uri v Bullrichevi dvorani, Sarand 41, Capital, svoj prvi filmski večer. Na sporedu je vrsta izredno zanimivih nemških kratkih filmov: muzikalnih (Richard Strauss), pokrajinskih (Westfalia), informativnih (Sovjetska zona brez cenzure) itd. Več od teh filmov je v barvah. Vabljeni so tudi srednješolke in srednješolci ter prijatelji in znanci. Kdor bi želel imeti spominsko brošuro, ki jo je za svojo desetletnico izdal "Gallus", jo lahko dvigne na Ramon Falcon 4158. Rojaki iz notranjosti naj jo naroče pismeno in za poštino priloži 1.— peso.

Društvo Slovencev ponovno sporoča rojakom, da je pripravljeno izvesti kastejsko-slovenski tečaj. Doslej se je prijavilo že nekaj kandidatov, vendar ne dovolj, da bi mogli misliti na organiziranje tečaja. Kdor bi še želel ta tečaj obiskovati, naj čimprej sporoči v pisarno Društva Slovencev, ki je odprta od ponedeljka do petka od 9. do 18., ob sobotah popoldne od 16. do 18. in v nedeljo po slovenski maši. Za marsikatero-

ga rojaka bo ta tečaj edina priložnost, kjer bo spoznal osnovna pravila kastejskega jezika in se v njej izpopolnil. Ne zamudite lepe priložnosti!

Nujno potrebno je, da vsak Slovenec dobro pozna svojo domovino. Zato vabimo vse rojake na šesti socialni dan, ki bo v nedeljo 2. novembra popoldne na Ramon Falconu. Začetek s sv. mašo ob 8. uri, nato pa bo zborovanje s tremi predavanji o socialnih in gospodarskih razmerah v domovini. Predavajo: dr. Ivan Ahčin, dr. Janez Arnez in Rudolf Smersu.

Vse rojake vabi k udeležbi

Stalni odbor soc. dni
XII. kulturni večer SKA bo v soboto 25. t. m. ob 7. uri v Bullrichevi dvorani, Sarand 41, Capital. Na sporedu je predavanje Frana Erjavca: **Slovenci na mirovni konferenci l. 1919-1920**. Nadaljnji kulturni večer bo potem 8. novembra t. l., ko bo dr. Tine Debeljak govoril o 70. letnici pisatelja Stanka Majnca.

Vse rojake vabimo na veliko slovensko prireditev, ki bo ob drugi obletnici blagoslovitve Našega doma v San Justo dne 9. novembra t. l. v vseh prostorih Našega doma.

Spored se bo začel z nastopom slovenskega pevskega zbora v San Justo. Odborniki Našega doma bodo podali kratko poročilo o dosedaj izvršenem delu, sporočili pa tudi svoje načrte za bodočnost, da bi društveni dom še bolj služil svojemu namenu. Naslednjo točko bodo imeli otroci slovenskega šolskega tečaja v San Justo, ki ga vodi gdč. Angelca Klanšek. Za vse goste iz drugih krajev bo pripravljeno okusno kosilo. Popoldne se bo spored nadaljeval. V le-

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO
	Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA
	Concesión Nº 5824
Registro Nacional de la Propiedad Intellectual No. 571282	

po urejenem kegljišču se bodo pomerili kegljači, sledila bo tekma v odbojki, nato bo pa vesela družabna prireditev s streliščem, šaljivo pošto, srečolovom, plesom itd. Pridite vsi, da boste v vselem razpoloženju preživeli deveti november. Za dobro postrežbo gostov bo vsestransko poskrbljeno Nasvidenje 9. novembra v San Justo!

POIZVEDBA

Vljudno naprošamo rojake, ako je komu znan naslov Rudolfa Peternelj, roj. l. 1920, ki je prišel v Argentino avgusta 1948, da bi ga čimprej sporočil pisarni Društva Slovencev, Ramon Falcon 4158, T. E. 69-9503 ali pa direktno na Servicio Social Internacional, Paseo Colon 225, planta baja, T. E.: 33-2274 ali 34-6151.

V NEDELJO 26. OKTOBRA 1958 bo v kolegiju "SANTA UNION" SEGUI 921 (PLAZA IRLANDA), BUENOS AIRES

PROSLAVA

KRISTUSA KRALJA
MISIJSKE NEDELJE
DEVETDESETLETNICE BARAGOVE SMRTI

Ob 16: Sv. maša z govorom in sv. obhajilom.
Ob 17: Ljubezen vse veruje, vse upa, vse prenese (dramski podobi; Baragovi blagri in Pavlovo slovo).
Besedilo: **Nikolaj Jeločnik** (iz dramske suite "BARAGA") in **Guido Manacorda** (tretji del trilogije "SAVEL IZ TARZA").
Glasba: M. Homc (Dana mi je vsa oblast) in A. Geržinič (Molitev za Baragovo beatifikacijo).
Izvajajo: Gledališki odsek Slov. kulturne akcije in gostje, pevski zbor Gallus.

Prireditelji:

SLOVENSKA KATOLIŠKA AKCIJA
SLOVENSKA MISIJSKA ZVEZA
JUžnoAMERIŠKA BARAGOVA ZVEZA

Vstopnine ni, pač pa prosimo prispevkov za kritje stroškov.

Slovenska tiskovna družba

PROSI VSE SVOJE DELNIČARJE, KI BI ŽELELI PRODATI SVOJE DELEŽE, DA TO PISMENO SPOROČE DO KONCA TEGA MESECA NA NASLOV: IGNACIJ GLINŠEK, MAIPU 72, CAPITAL

BOŽIČNI DARILNI PAKETI IZ TRSTA

CITRUS

PRISPEJO V 25 DNEH

Glavni zastopnik

Oton Fresl

Maipú 735

T. E. 31 - 5142 Capital

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

LOJZE NOVAK

izključno zastopstvo

BUMAR, S. R. L.

Avda de Mayo 302 - T. E. 658-7083

Ramos Mejia

nudi slovenski skupnosti po najboljših cenah — tudi na dolgoročno odplačevanja — najboljše električne hladilnike, televizijske aparate, pralne stroje, štedilnike, radijske aparate, kolesa, električne črpalke za vodo, ventilatorje, šivalne stroje in vse druge potrebščine za dom.

PRIDEM TUDI NA DOM. Klicati T. E. 658-7083 ali osebno v trgovini.

ELEKTRIČNO PODJETJE

JOSE LESKOVAR

išče električarje — oficiale, mediooficiale in pomočnike (ayudantes) za stavbe v Buenos Airesu in okolici, kakor tudi za stavbe in industrije v notranjosti republike.

Javiti se z referenco v ulici Juana Azurdui 2440, Cap. Federal

T. E. 70 - 3584, 70 - 2108

Iščemo mlajšo ali starejšo hišno pomočnico k štiri članski slovenski družini. — Na razpolago soba s kopalnico. — Pogoji na naslov:

B. SELJAK

REMEDIOS ESCALADA 135

(ex San Martín)

Saenz Peña, FNGSM

CVETKA NA GROB DR. IZIDORJA CANKARJA

Ni moj namen, da bi prikazal imenovanega v njegovi umetniški podobi.

Tudi o njegovem političnem delovanju nisem poklican poročevalec. V tem pogledu naj povem samo nekaj malega:

Bil je v Buenos Airesu nekako 4 leta jugoslovanski poslanik. Svoje delo je oprl predvsem na Slovence, od katerih je dejansko tudi največ opore dobil. Ostali bratje z juga so mu to zamerili, a dati mu tega, ker smo mu dali Slovenci, niti od daleč niso mogli ali pa ne hoteli.

Dal je učinkovito pobudo za slovensko šolo, katero je dal v roke šolskim sestram. Slovenskemu časopisu je bil dobrotnik in tudi "Duhovno življenje" je uživalo njegovo naklonjenost.

Že v času, ko je v Jugoslaviji začelo titovstvo pridobivati na razmahu, je bil prestavljen v Kanado, pozneje poklican domov, nato je bil v Atenah, dokler ga niso definitivno odpoklicali iz diplomatske službe.

Dr. Izidor Cankar je bil duhovnik. To je vedela vsa diplomatska javnost in je bila tudi za nas Slovence boleča točka... Duhovnik, ki je odložil duhovsko suknjo...

Prav zato pa se mi zdi, da sem dolžan, da se njegovemu spominu oddolžim. In predno kaj naprej povem, naj najprej ugotovim: v njegovih spisih in njegovih dejanjih ni bilo nikdar najti niti

sence tega, kar navadno odpadli duhovniki radi zagreše: nelojalnost proti Cerkev in duhovnim sobratom. Ohranil je vedno globoko spoštovanje do Katoliške Cerkve in tudi k maši je zahajal rad... V kolikor sem mogel dognati, je smatral, da ni bil veljavno posvečen, češ da se ni zadosti resno zavedal vsebine duhovništva, ko je pristopil k mašniškemu posvečenju... Bog mu bodi mil sodnik in plačnik za dobra dela.

Kar me je nagnilo k temu, da sem se namenil napisati tele vrstice, je moje poslednje srečanje z njim.

Ko sem letos obiskal domovino, sem takoj prvi dan v Ljubljani zvedel, da je njegovo zdravje pri koncu. Zvedel sem, da je splošna skrbi, kaj bo z njegovo smrtjo. Le kateri duhovnik naj mu stvar prav predoči?...

Ker sem imel jaz tukaj z njim mnogo stikov, sem menil: prav moja dolžnost je, da ga obiščem.

Poklical sem ga po telefonu. Čudno ganjen je sprejel tako mojo ponudbo, da pridem naslednji dan k njemu na obisk.

Menda me je nestrpno čakal, kajti takoj je bil pri vratih, ko sem se najavil... Seveda sva se pomenila o vsakdanjostih iz Argentine, o prijateljih in položaju tukaj... Kar še in še me je zadrževal, čeprav sem videl, da se čuti utrujenega.

Ko sem odhajal, sem mu hotel priklicati v misel stvari, ki so večje; ki so največje in na višje: "Gospod doktor, na poslednje stvari bo treba misliti".

Obstal je... Presunljivo me je pogledal, kot da hoče videti prav na dno moje duše, nato je pa odgovoril: "Gospod Janez, mislim, veliko mislim... Tudi za to besedo sem vam hvaležen".

"Pa se se oglasite, predno odpotujete", me je povabil.

Zadnji dan, ko sem bil v Ljubljani, sem spet stopil do njega. Že prej sem telefonično sporočil, ker je bil v Martuljku, kdaj bi ga mogel poslednjič videti.

Spet me je čakal in spet je bil najin pogovor zaupen. Za slovo sem mu podal lursko svetinjico in fatimsko podobico. Poljubil ju je in s solznimi očmi se mi je zahvalil... To je bilo 12 avgusta....

Janez Hladnik

P. S.

Iz pisma od doma.

Dr. Izidor Cankar je umrl spravljen z Bogom in s cerkvijo. Spovedal ga je pisatelj Franc Finžgar. Pokopan je bil sicer civilno, ker ga je spravila k zadnjemu počitku Akademija Umetnosti in Znanosti in je izjavil njen predsednik Vidmar, da v njegovem testamentu ni zapisana beseda o cerkvenem pogrebu. Škofijska oblast je v septembrski okrožnici javila o njegovi krščanski smrti.

J. H.

SLOVENCI IZ SAN JUSTA BOMO DNE 9. NOVEMBRA

SLOVENSKO PRAZNOVALI

2. obletnico blagoslovitve "Našega Doma"

s celodnevno prireditvijo v društvenih prostorih Hipolito Irigoyen No. 2756. Pričetek prireditve ob 10 uri popoldne z nastopom pevcev zbora iz San Justa in otrok slovenskega šolskega tečaja.

Opoldne dobro kosilo po zmernih cenah. Po kosilu tekmovanje med kegljači. Ob 15.30 zanimiva tekma v odbojki, nato družabni del prireditve s streliščem, srečolovom, šaljivo pošto itd.

SODELUJE ORKESTER MOULIN ROUGE

Prireditve ob vsakem vremenu
VSI ROJAKI VABLJENI

CONVOCATORIA

La Comisión Directiva de la SOCIEDAD ESLOVENA en Buenos Aires, Ramón L. Falcón 4158, se complace en invitar a sus socios a la

DECIMA SEGUNDA ASAMBLEA GENERAL ORDINARIA

a realizarse el día 30 de noviembre de 1958 a las 11 horas en el salón de la Casa Eslovena, Ramón L. Falcón 4158, Capital Federal, para tratar el siguiente

ORDEN DEL DIA:

1. Verificación y legalización del acta de la décima primera asamblea general;
2. Informes de los miembros de la comisión directiva;
3. Discusión acerca de los informes de los miembros de la comisión directiva;
4. Memoria de la comisión de control;
5. Elección: de la nueva comisión directiva; de la comisión de control; del presidente de los árbitros;
6. Mociones;
7. Varios.

La Comisión Directiva

Buenos Aires, 23 de octubre de 1958

Odbor Društva Slovencev

vabi vse svoje članice in člane na

SLAVNOSTNI OBČNI ZBOR

KI BO OB DESETLETNICI DRUŠTVENEGA OBSTOJA IN DELOVANJA V NEDELJO DNE 30. NOVEMBRA 1958 OB 10.30

prostorih Slovenske hiše na Ramon Falconu 4158.

Pred slavnostnim občnim zborom bo ob pol deseti uri v kapeli slovenske hiše sv. maša za vse pokojne člane Društva Slovencev. Po končanem slavnostnem občnem zboru bo na istem kraju

Dvanajsti redni letni občni zbor Društva Slovencev

S SLEDEČIM DNEVNIM REDOM:

1. Otvoritev in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora
2. Poročila odbornikov
3. Razgovor o poročilih odbornikov
4. Volitve: odbora, nadzornega odbora in predsednika razsodišča
5. Predlogi
6. Slučajnosti

Odbor vljudno vabi vse članice in člane, da se občnega zbora točno in zanesljivo udeležijo. Če ob napovedani uri občnega zbora ni zadostne udeležbe članov, bo občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi.

Člani, ki stanujejo zunaj velikega Buenos Airesa, morejo pooblastiti kateregakoli člana Društva Slovencev, da jih na občnem zboru zastopa z vsemi pravicami. To pooblastilo velja za vsa glasovanja in za vsa dejanja in pravice, ki jih imajo člani na občnem zboru.

Brez ozira na stalno bivališče pa morejo v zgornjem smislu pooblastiti tudi člani, ki so zadržani zaradi bolezni ali službe.

Prav tako morejo po pooblaščenih biti zastopani na občnem zboru rodbinski člani po svojih poglavarjih (mož lahko zastopa ženo in otroke), ali pa rodbinski poglavarji po svojih rodbinskih članih (sinovi in hčere lahko zastopajo otce in mater).

Član, ki želi biti zastopnik na občnem zboru po pooblaščenju, mora tega pismeno pooblastiti in pismeno pooblastilo poslati tajništvu Društva Slovencev najkasneje tri dni pred občnim zborom; v primeru bolezni ali službene zadržanosti pa je dovoljeno predložiti pooblastilo pol ure pred občnim zborom društvenemu tajniku.

Samostojne predloge za občni zbor je treba poslati Društvu Slovencev do vključno 15. novembra 1958.

Buenos Aires, 23. oktobra 1958.

Odbor Društva Slovencev.